

21. 10. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přípustnost uzavření smíru v incidenčních sporech

V insolvenčních řízeních je poměrně častým jevem, že účastníci řízení incidenčních sporů mají zájem ukončit soudní spor dohodou, která by byla výhodná pro obě strany sporu. V praxi zejména soudů prvních stupňů nebyla řešena tato situace jednotně. Některé soudy smír schvalovaly bez váhání, jiné z obavy před negativně komunikovaným stanoviskem jednoho z vrchních soudů nechtěly smír schválit vůbec, popř. s výhradami k němu nakonec přistoupily.

Na odborných seminářích věnovaných incidenčním sporům k této otázce zazníval ze strany soudců Nejvyššího soudu poměrně jasný závěr, že je možné vypořádat incidenční spor vyvolaný odpůřčí žalobou jak před zahájením řízení, tak i později soudním smírem. V oblasti insolvenčního práva nebyla uvedená otázka dosud explicitně řešena žádným rozhodnutím Nejvyššího soudu.

Situace se změnila dne 29.7.2019, kdy Nejvyšší soud vydal rozsudek, č.j. KSPH 35 INS 13556/2013, 65 ICm 3067/2015, 29 ICdo 108/2017-128. V tomto rozhodnutí se Nejvyšší soud vyjádřil velmi podrobně k otázce přípustnosti soudního smíru v incidenčních sporech.

Nejvyšší soud vyložil ustanovení § 99 odst. 1 občanského soudního řádu, kdy „povaha věci“ vylučuje uzavření smíru v insolvenčních věcech. Nejvyšší soud v této souvislosti poukázal na závěry právní doktríny i své soudní praxe, kdy vyloučeno uzavřít soudní smír je zejména ve věcech, v nichž lze zahájit řízení i bez návrhu, ve věcech, v nichž se rozhoduje o osobním stavu a ve věcech, v nichž hmotné právo nepřipouští vyřízení věci dohodou účastníků.

Nejvyšší soud se pak vyjádřil konkrétně k jednotlivým typům incidenčních sporů:

Spory o žaloby na plnění

Jedná se o spory vedené na základě žaloby na náhradu škody proti insolvenčnímu správci ve smyslu ustanovení § 159 odst. 1 písm. e) insolvenčního zákona. Nejvyšší soud bez jakýchkoliv pochybností konstatoval, že uzavření smíru u tohoto typu sporů je přípustné.

U kombinovaného typu řízení, kterým je řízení o vypořádání společného jmění manželů ve smyslu ustanovení § 159 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona, konstatoval Nejvyšší soud, že specifická procedura schvalování dohod o vypořádání ve smyslu ustanovení § 271 a násl. vylučuje uzavření smíru.

Spory určovací

Do této kategorie spadají:

- spory vedené o určení pravosti, výše nebo pořadí přihlášených pohledávek ve smyslu ustanovení § 159 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona,
- spory vyloučení majetku z majetkové podstaty – tamtéž písm. b),
- spory o platnost smluv vedoucích ke zpeněžení – tamtéž písm. f) a
- spory o určení (ne)existence právní vztahu – tamtéž písm. g).

U všech těchto typů sporů Nejvyšší soud naprosto jasně konstatoval, že je možné uzavřít smír.

Nejvyšší soud se vyjádřil i ohledně kombinovaného typu řízení, jakým je spor vedený na základě odpůrčí žaloby ve smyslu ustanovení § 159 odst. 1 písm. d) insolvenčního zákona, která vyústí v určovací výrok a který je možné spojit, bude-li to navrženo, i s výrokem na plnění. I v tomto typu řízení Nejvyšší soud dovedl možnost uzavřít smír.

Ostatní spory označené zákonem za incidenční

Tyto spory jsou označeny za incidenční přímo zákonem ve smyslu ustanovení § 159 odst. 1 písm. h) insolvenčního zákona. Do této kategorie spadají:

- spory o určení pořadí pohledávky dle ustanovení § 203a insolvenčního zákona,
- sporu o výši či charakter pohledávek dle ustanovení § 373 odst. 6 a § 385 odst. 6 insolvenčního zákona při úpadku finančních institucí,
- spory o určení, zda pohledávka přihlášeného věřitele nadále trvá dle ustanovení § 186 odst. 2 insolvenčního zákona,
- spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení plnění, jehož se týká neplatný úkon dle ustanovení § 233 odst. 3 insolvenčního zákona a
- spory o uložení majetkové sankce dle ustanovení § 178 odst. 1 a § 179 odst. 1 insolvenčního zákona.

I u těchto typů soudních sporů Nejvyšší soud jasně konstatoval, že je přípustné uzavření soudního smíru.

Nejvyšší soud přinesl citovaným rozhodnutím jistotu do soudních řízení, která mohou být skončena soudním smírem bez jakýchkoliv pochybností. Je zjevně, že byla potvrzena široká využitelnost smíru v celém spektru incidenčních sporů. Citované rozhodnutí rovněž přináší i jistotu, že spory mohou být uzavřeny ještě před zahájením soudního sporu dohodou o narovnání.

JUDr. Jiří Voda, LL.M.,
advokát a insolvenční správce

[AK Voda s.r.o.](#)

Sokolovská 85/104
186 00 Praha 8

Tel. +420 211 222 630

Fax. +420 211 222 640
e-mail: voda@akvoda.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztržitosti regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)
- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)
- [Digital Omnibus o AI: návrh nařízení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)
- [Rozhodčí nálezy vydané ruskými rozhodčími soudy a jejich uznání a výkon na území EU](#)
- [Environmentální tvrzení společností v hledáčku EU: Jak se vyhnout greenwashingu a obstát v nové regulaci?](#)
- [AIFMD II v České republice: Schvalovací proces a co čeká investiční společnosti](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc prosinec 2025](#)